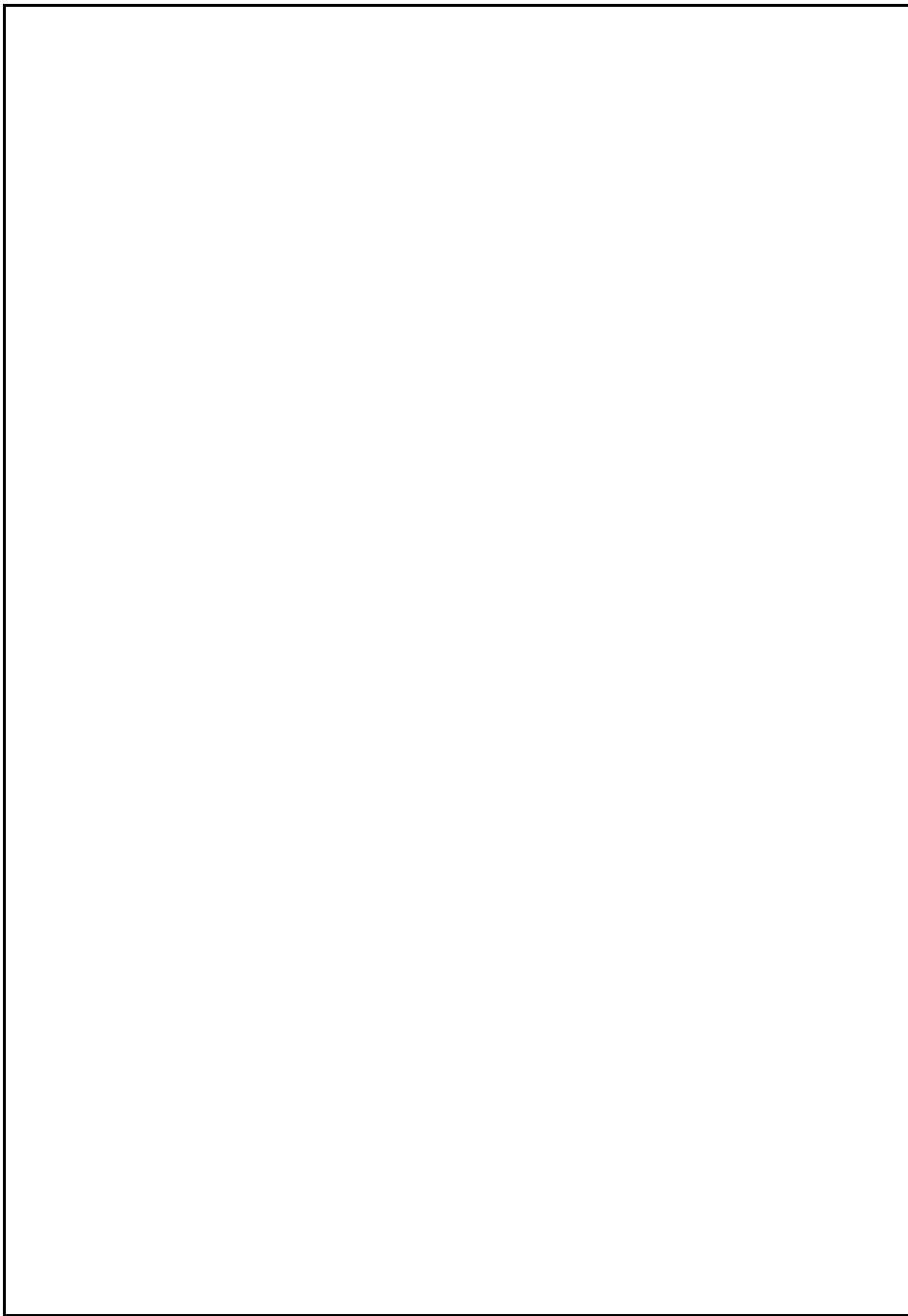

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
دانشگاه فنی و حرفه‌ای
معاونت آموزشی

آیین نامه
کمیته‌های تخصصی
برنامه‌ریزی درسی و پژوهشی

آذر ماه ۱۳۹۱

پیشگفتار

معاونت آموزشی دانشگاه فنی و حرفه‌ای با هدف ارتقای سطح دانش، توانش و اخلاق حرفه‌ای در دانش‌آموختگان، مصمم است تا با جلب مشارکت و بهره‌مندی از تمام امکانات دانشکده‌ها و آموزشکده‌های ذیربط و تبادل افکار با مسؤولان آن‌ها جهت بهبود و کیفیت بخشی در زمینه‌های توسعه‌ی فنی و حرفه‌ای و با برخورداری از فناوری‌های پیشرفته و نو در عرصه علم و صنعت متکی بر منابع انسانی کارآمد و جوان، گامی قدرتمند در هماهنگ‌سازی و همسویی مراکز فوق بردارد.

برای تحقق این امر نیازمند به رویکرد آموزشی مبتنی بر جنبه‌های علمی و فنی، توسعه پایدار و استفاده بهینه از فرصت‌های موجود جهت ساماندهی و همسان‌سازی امور در تمام مراکز آموزشی کشور می‌باشد.

در این راستا معاونت آموزشی دانشگاه بر آن است که به منظور بازنگری و مستند کردن آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها و ایجاد وحدت رویه در اجرای آن‌ها مبادرت ورزیده و به تدوین مجموعه حاضر بپردازد.

بدون شک توفیق در این امر؛ یاری، عزم جدی و تلاش وافر بیش از پیش همه مسؤولان اجرایی و همکاران آموزشی و اداری مراکز با معاونت آموزشی دانشگاه را می‌طلبد.

صاحب نظران در حوزه فنی و حرفه‌ای بر این باورند که کسب علم و فن با رویکرد عملی، نقش مهم و اساسی در یادگیری مؤثر، توسعه‌ی پایدار و بهره‌وری از تازه‌های علمی را دارد. در این خصوص اهمیت آموزش و تعلیم نیروهای فنی، کارآمد و آگاه تا جایی است که اغلب معتقدند در کنار کار، رشد علم و بالندگی دانشجویان بر مبنای رویکرد «آموزش همراه تولید» و مجهز شدن به کشوری صنعتی از محورهای اساسی مراکز آموزش عالی فنی و حرفه‌ای دنیا می‌باشد.

تربیت افراد متخصص فنی، ماهر و باسواد از عوامل کلیدی و انکارناپذیر در توسعه صنعت پایدار محسوب می‌گردد که از آن جمله، آموزش علمی و عملی هوشمندانه، می‌تواند یکی از ارکان اصلی توانمندسازی سرمایه‌های انسانی دانست.

تبیین و پیاده سازی آموزشی اصولی و هدفمند در قالب نظام آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای با نگاه به تجارب روز دنیا می‌تواند، شرایط احراز اشتغال کارا و توانمند سازی و به کار گیری نیروی انسانی کارآمد را در کشور ممکن سازد. با استعانت از درگاه ایزد منان و بهره‌مندی از توانمندی، جدیت و همدلی همه همکاران گرامی و مسؤولان اجرایی تمام دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای کشور با اتکا «به سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور در افق ۱۴۰۴» با برخورداری از دانش روز دنیا و دستیابی به توانایی در عرصه علم و فناوری می‌توان شاهد تحقق اهداف والای نظام مقدس اسلامی ایران در رسیدن به جایگاه رفیع در عرصه علم و دانش و صنعت باشیم.

علی خاکی

سرپرست معاونت آموزشی

آذرماه ۹۱

مقدمه

با استناد به سیاست‌های دانشگاه فنی و حرفه‌ای و به منظور حرکت در جهت نهادینه کردن مشارکت دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای و ارتقای کیفیت آموزش عالی، آیین‌نامه حاضر در خصوص واگذاری بخشی از اختیارات برنامه‌ریزی درسی و پژوهشی و مسؤولیت تشکیل کمیته‌های تخصصی برنامه‌ریزی درسی و پژوهشی به مراکز آموزشی واجد شرایط وابسته به دانشگاه فنی و حرفه‌ای که از لحاظ تجربه، دانش فنی و سابقه در زمینه‌های مختلف، توانمندتر هستند به مورد اجرا گذاشته می‌شود.

تعاریف

در این آیین‌نامه به اختصار دانشگاه فنی و حرفه‌ای «دانشگاه»، کمیته تخصصی برنامه‌ریزی درسی و پژوهشی «کمیته تخصصی»، دانشکده یا آموزشکده فنی و حرفه‌ای که مسؤولیت کمیته تخصصی را به عهده دارد «مرکز مسؤول» نامیده می‌شوند.

ماده ۱- کمیته تخصصی به منظور اهداف زیر تشکیل می‌شود:

- ۱- انطباق هر چه بیشتر برنامه‌های درسی و پژوهشی با نیازهای جامعه و بازار کار.
- ۲- روزآمد شدن برنامه‌های درسی و پژوهشی با توجه به تحولات علمی و فناوری‌های مرتبط.
- ۳- نهادینه کردن برنامه‌ریزی درسی و پژوهشی در دانشکده‌ها و آموزشکده‌ها.
- ۴- تناسب بیشتر برنامه‌های درسی و پژوهشی با امکانات و تجهیزات مراکز آموزشی تحت پوشش دانشگاه.
- ۵- همکاری در برنامه‌ریزی برای ایجاد رشته‌های جدید مورد نیاز براساس نیازهای جامعه و بازار کار و آمایش سرزمین.
- ۶- همکاری در برنامه‌ریزی برای ارتقای کیفیت آموزش عالی.

ماده ۲- براساس کمیت و ماهیت رشته‌ها، به تعداد مورد نیاز کمیته تخصصی تشکیل می‌شود.

تبصره- تشکیل، ادغام و انحلال مرکز مسؤول و کمیته تخصصی به عهده معاونت آموزشی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۳- مسؤول کمیته تخصصی از بین متخصصان رشته شاغل به تدریس در مراکز آموزشی وابسته به دانشگاه، توسط معاون آموزشی مرکز مسؤول انتخاب می‌شود.

ماده ۴- وظایف مسؤول کمیته تخصصی:

۱- انتخاب اعضای کمیته تخصصی.

۲- بهره‌گیری از مدیران گروه آموزشی منتخب مناطق ده گانه برای بررسی نهایی برنامه‌های درسی بازنگری شده یا جدید.

۳- بهره‌گیری از همفکری و مشارکت صاحب‌نظران سایر دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، دانشگاه‌ها، بخش‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی و کارشناس خبره و صاحب‌نظر از دفتر برنامه‌ریزی و تألیف آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش که دارای تجربه در امور برنامه‌ریزی آموزشی و درسی نیز هستند بر حسب موضوعات مورد بحث.

۴- تشکیل جلسه‌های کمیته تخصصی.

تبصره ۱- تعداد جلسه‌های کمیته تخصصی در هر ماه به موارد قابل بررسی بستگی دارد.

تبصره ۲- جلسه‌های کمیته تخصصی با حضور اکثر اعضای ثابت و به شرط حضور یک نفر از متخصصان رشته شاغل به تدریس در دانشکده یا آموزشکده فنی و حرفه‌ای رسمیت خواهد داشت.

تبصره ۳- تمامی جلسه‌های مربوط به کمیته تخصصی باید در خارج از ساعت اداری تشکیل شود.

۵- ارایه صورت جلسه و مصوبه‌های مرتبط پس از پایان هر جلسه و گزارش عملکرد و میزان کار اعضای کمیته و مدعوین در پایان هر ماه به معاون آموزشی مرکز مسؤول.
۶- حضور در جلسه‌های دانشگاه بنا به ضرورت و دعوت.

ماده ۵- اعضای تشکیل دهنده هر کمیته تخصصی (با احتساب مسؤول کمیته تخصصی) به شرح زیر می باشند:

۱- مدیر گروه، عضو هیأت علمی یا مدرس مرتبط با رشته‌های تحت پوشش کمیته تخصصی و شاغل به تدریس ۲ نفر.

۲- عضو هیأت علمی یا متخصص رشته، شاغل به تدریس در مراکز تحت پوشش دانشگاه ۲ نفر.

۳- عضو هیأت علمی یا متخصص رشته، شاغل به تدریس در سایر دانشگاه‌ها ۱ نفر.

۴- متخصص آموزشی و پژوهشی رشته، دارای تجربه‌های عملی مفید و کارآمد در بازار کار ۱ نفر.

۵- متخصص برنامه‌ریزی آموزشی و درسی ۱ نفر.

۶- متخصص امور پژوهشی ۱ نفر.

ماده ۶- وظایف کمیته تخصصی:

۱- پیشنهاد رشته‌های جدید مورد نیاز بازار اشتغال؛

۲- طراحی و تدوین برنامه‌های درسی رشته‌های جدید برحسب نیاز.

۳- بازنگری برنامه‌های درسی دایر با رعایت آیین‌نامه‌های آموزشی و مقررات مصوب و در راستای علوم روز و فناوری‌های نوین، نیازهای بازار اشتغال، محتوای دروس سه

- ساله دوره‌های هنرستان‌های فنی و حرفه‌ای و یا کار دانش و نظرها و پیشنهادهای
واصله از گروه‌های آموزشی مراکز آموزشی.
- ۴- پیشنهاد ایجاد، حذف، ادغام، جایگزینی و تغییر دروس رشته‌های دایر در راستای
تطابق و کاربرد در عرصه علوم و فنون مورد نیاز جامعه.
- ۵- همکاری در تهیه دستورالعمل‌های اجرایی برنامه‌های آموزشی و درسی.
- ۶- بررسی و اعلام نظر در مورد عنوان‌ها، محتوای و نحوه اجرای مسابقه‌های علمی و
سایر آزمون‌های مرتبط.
- ۷- بررسی و اعلام نظر در مورد عناوین، محتوای و نحوه اجرای دوره‌های آموزشی
کوتاه‌مدت تخصصی پیشنهادی مناطق ده‌گانه به منظور ارتقای مدرسان.
- ۸- تعریف و تهیه شاخص‌ها و استانداردهای آموزشی مورد نیاز رشته- گرایش‌ها.
- ۹- تعریف و تهیه شاخص‌ها و استانداردهای فضا و تجهیزات مورد نیاز
رشته- گرایش‌ها.
- ۱۰- بررسی نظرها و پیشنهادهای «گروه‌های آموزشی ذیربط» در خصوص برنامه‌های
آموزشی و درسی و ارایه بازخورد لازم.
- ۱۱- ارایه راهکارهای متناسب با رشته، به منظور افزایش کیفیت آموزشی و
پژوهشی، با رویکرد توسعه و بهره‌وری از فناوری اطلاعات و ارتباطات.
- ۱۲- ارزیابی و اظهارنظر در مورد منابع آموزشی موجود و پیشنهاد منابع آموزشی
جدید دروس مختلف رشته، گرایش‌ها.
- ۱۳- ارزیابی و اظهار نظر در مورد نرم‌افزارهای آموزشی مرتبط با دروس مختلف
رشته- گرایش‌ها.
- ۱۴- ارایه راهکارهای اجرایی برای اجرای دروس به صورت مجازی و تهیه
نرم‌افزارهای آموزشی مرتبط با آن.
- ۱۵- بررسی و ارزیابی طرح‌های پژوهشی واصله و تعیین اولویت آن‌ها از نظر نوع و
موضوع.

- ۱۶- بررسی و ارزیابی کتب تألیف و یا ترجمه شده و مقاله‌های تحقیقی اعضای هیأت علمی، مدرسان و همکاران.
- ۱۷- بررسی و اعلام نظر در مورد تقاضای اعضای هیأت علمی، مدرسان و همکاران برای شرکت در کنفرانس‌های علمی - بین‌المللی و فرصت‌های مطالعاتی.
- ۱۸- پیشنهاد برگزاری کنفرانس‌های علمی (ملی - منطقه‌ای)، کارگاه‌ها و گردهمایی مرتبط با برنامه‌های آموزشی و درسی.
- ۱۹- بررسی و اعلام نظر در مورد پیشنهادهای برگزاری کنفرانس‌های علمی (ملی - منطقه‌ای)، کارگاه‌ها و گردهمایی‌های مرتبط با برنامه‌های آموزشی و درسی.
- ۲۰- بررسی پیشنهادهای طرح تأسیس مراکز پژوهشی و اظهار نظر در مورد آن.
- ۲۱- بررسی و اعلام اولویت‌های پژوهشی سالانه دانشگاه.
- ۲۲- بررسی، اقدام و اعلام نظر در موارد تخصصی ارجاعی.

ماده ۷- اعضای کمیته تخصصی برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و ابلاغ تمامی اعضا پس از تأیید معاون آموزشی مرکز مسؤول از سوی دانشگاه صادر خواهند شد.

تبصره ۱- چنانچه تا قبل از مدت تعیین شده هر یک از اعضا به هر دلیل از کمیته تخصصی خارج شوند، نفر جایگزین با انتخاب مسؤول کمیته تخصصی و ابلاغ دانشگاه تا پایان دوره دو ساله به عضویت کمیته در خواهد آمد.

تبصره ۲- در موارد خاص که منجر به تغییر مرکز مسؤول شود، هرگونه تصمیم در مورد ادامه فعالیت اعضای کمیته تخصصی حسب شرایط جدید اتخاذ خواهد شد.

ماده ۸- مدیریت اجرایی کمیته تخصصی با معاون آموزشی مرکز مسؤول می‌باشد و ابلاغ ایشان از سوی دانشگاه صادر خواهد شد.

ماده ۹- وظایف معاون آموزشی مرکز مسؤول:

- ۱- پشتیبانی کارشناسی و علمی - تخصصی و بهینه‌سازی فرآیند تصمیم‌گیری دانشگاه با همکاری کمیته تخصصی و سایر مراکز.

- ۲- به کارگیری رویه‌ها و انجام فعالیت‌های مؤثر در پیشبرد اهداف و وظایف دانشگاه با همکاری کمیته تخصصی و سایر مراکز.
- ۳- انتخاب مسؤول کمیته تخصصی و معرفی وی و اعضای کمیته تخصصی به انضمام خلاصه‌ای از سوابق کاری و تجربه‌های آنان به دانشگاه برای صدور ابلاغ.
- ۴- ارجاع تصمیم‌ها و مصوبه‌ها و سایر امور ارجاعی دانشگاه و سایر مراکز آموزشی به کمیته تخصصی.
- ۵- ارایه برنامه کاری سالانه کمیته تخصصی به رییس مرکز مسؤول و دانشگاه.
- ۶- نظارت بر فعالیت کمیته تخصصی.
- ۷- بررسی و تأیید صورت جلسه‌ها، مصوبه‌ها، عملکرد و میزان کار اعضای کمیته تخصصی و مدعوین توسط مسؤول کمیته تخصصی گزارش شده و ارایه به دانشگاه هر سه ماه یک‌بار.
- ۸- حضور در جلسه‌های دانشگاه بنا به ضرورت و دعوت.

ماده ۱۰- در بررسی و ارزیابی برنامه‌های درسی و پژوهشی باید معیارهای زیر مد نظر قرار گیرد:

- ۱- در چارچوب ارزش‌ها، هدف‌ها و راهبردهای کل کشور باشد.
- ۲- پاسخگوی نیازهای جامعه و همگام با تحولات دانش بشری باشد.
- ۳- با اتکا به اصول و روش‌های علمی انجام پذیرد.
- ۴- از بررسی‌های کارشناسی و یافته‌های پژوهشی بهره گرفته شود.
- ۵- فرهنگ و روحیه پژوهش را در اساتید و دانشجویان گسترش دهد.
- ۶- روحیه خلاقیت و کارآفرینی در دانش‌آموختگان ایجاد کند.
- ۷- قابلیت و مهارت‌های لازم برای ورود دانش‌آموختگان به جامعه و بازارکار بوجود آورد.

ماده ۱۱- نظرها و پیشنهادهای آموزشی، درسی و پژوهشی دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای، پس از بررسی و اظهار نظر کمیته تخصصی ذیربط و تأیید دانشگاه، حسب مورد برای اجرا به مراکز آموزشی و یا تصویب به مراجع ذیربط ارسال می‌شود.

ماده ۱۲- با توجه به میزان فعالیت‌ها و ابلاغ‌های صادره، دانشگاه سالیانه اعتبارات مورد نیاز برای فعالیت کمیته‌های تخصصی، عوامل اجرایی و سایر هزینه‌های مرتبط را با رعایت قوانین و مقررات مرتبط پیش‌بینی و هزینه می‌کند.

ماده ۱۳- این آیین‌نامه در ۱۳ ماده و ۶ تبصره به تصویب هیأت رئیسه دانشگاه رسیده و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است.

ردیف	عنوان کمیته تخصصی	رشته‌های تحت پوشش
۱	الکترونیک	الکترونیک عمومی، رادیو و تلویزیون، مهندسی تکنولوژی الکترونیک، مهندسی تکنولوژی کنترل گرایش ابزار دقیق
۲	الکتروتکنیک	برق صنعتی، تأسیسات الکتریکی، تعمیر و نگهداری ماشین‌های الکتریکی، مهندسی تکنولوژی برق گرایش قدرت
۳	کامپیوتر	نرم افزار کامپیوتر، مهندسی تکنولوژی نرم افزار کامپیوتر
۴	ساخت و تولید	ماشین ابزار، قالبسازی، مهندسی تکنولوژی ساخت و تولید گرایش ماشین ابزار
۵	نقشه‌کشی و طراحی صنعتی	نقشه‌کشی و طراحی صنعتی، مهندسی تکنولوژی طراحی و نقشه‌کشی صنعتی
۶	مکانیک خودرو	مکانیک خودرو، ماشین‌آلات صنایع، مهندسی تکنولوژی مکانیک خودرو
۷	صنایع فلزی	جوشکاری، صنایع فلزی
۸	تأسیسات	حرارت مرکزی و تهویه مطبوع، تبرید، مهندسی تکنولوژی تأسیسات حرارتی و برودتی
۹	صنایع چوب و کاغذ	سازه‌های چوبی، مهندسی تکنولوژی چوب و کاغذ گرایش سازه‌های چوبی
۱۰	چاپ	چاپ
۱۱	ساختمان	نقشه‌برداری، کارهای عمومی ساختمان، اجرای ساختمان‌های بتونی، مهندسی تکنولوژی ساختمان
۱۲	معماری	معماری، مهندسی تکنولوژی معماری
۱۳	صنایع شیمیایی	صنایع شیمیایی، مهندسی تکنولوژی صنایع شیمیایی
۱۴	صنایع نساجی	صنایع نساجی، مهندسی تکنولوژی صنایع نساجی
۱۵	متالورژی	ریخته‌گری، مدلسازی، مهندسی تکنولوژی متالورژی گرایش ذوب فلزات
۱۶	سرامیک	سرامیک صنعتی، کارشناسی ناپیوسته علمی، کاربردی سرامیک صنعتی
۱۷	معدن	استخراج معدن، کارشناسی ناپیوسته علمی، کاربردی مهندسی معدن
۱۸	علوم دریایی	ناوبری، الکترونیک و مخابرات دریایی، مکانیک موتورهای دریایی
۱۹	حسابداری	حسابداری، کارشناسی ناپیوسته علمی - کاربردی حسابداری
۲۰	امور اداری	امور اداری
۲۱	کودک‌بازی	مربی کودک
۲۲	مدیریت خانواده	مدیریت خانواده
۲۳	تربیت بدنی	تربیت بدنی، کارشناسی ناپیوسته مربیگری ورزش

طراحی و دوخت	طراحی و دوخت، کارشناسی ناپیوسته علمی- کاربردی طراحی و دوخت	۲۴
گرافیک	گرافیک، گرافیک (رایانه‌ای)، کارشناسی ناپیوسته علمی- کاربردی ارتباط تصویری	۲۵
نقاشی	نقاشی	۲۶
صنایع دستی	فرش دستباف، قلمزنی	۲۷
امور دامی	پرورش طیور، مرغداری صنعتی، گاو‌داری صنعتی، تکثیر و پرورش آبزیان گرایش آب شیرین، پرورش زنبور عسل، تکنولوژی پرورش دام، کارشناسی ناپیوسته علمی- کاربردی پرورش طیور، مهندسی تولیدات دامی	۲۸
امور زراعی و باغی	تکنولوژی گیاه‌پزشکی، تکنولوژی تولیدات باغی، تکنولوژی تولیدات زراعی، گل و گیاهان زینتی، کارشناسی ناپیوسته علمی- کاربردی مدیریت تلفیق آفات، کارشناسی ناپیوسته علمی- کاربردی گل و گیاهان زینتی، مهندسی تولیدات گیاهی	۲۹
ماشین‌های کشاورزی	مکانیک ماشین‌های کشاورزی، مکانیزاسیون کشاورزی، مهندسی ماشین‌های کشاورزی	۳۰
صنایع غذایی	کنترل کیفیت مواد غذایی	۳۱
دروس علوم پایه	ریاضی و فیزیک	۳۲
دروس عمومی	معارف اسلامی- زبان خارجی - ادبیات و زبان فارسی	۳۳
کارآموزی و پروژه		۳۴
کارآفرینی		۳۵

